

KREDIETAANVRAAG

Registratienummer: 24.090164

Aan	De Verenigde Vergadering	Datum 9-okt.-2024
Van	D&H	Datum 3-sep.-2024
Onderwerp	Kredietaanvraag voor het vervangen van gemaal Lagenwaardsepolder	

Portefeuillehouder: Aad Straathof

Voorgesteld besluit

1. Een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van €2.400.000 voor het vervangen van gemaal Lagenwaardsepolder.
2. Een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen vanuit het project 'Dijkversterking Regionale Keringen (DiRK)' van €1.100.000 voor het versterken van een deel van de kering bij gemaal Lagenwaardsepolder
3. Een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen vanuit de 'Kaderrichtlijn Water (KRW)' van €810.000 voor de aanleg van een vispassage naast gemaal Lagenwaardsepolder ten behoeve van de vismigratie.

Context

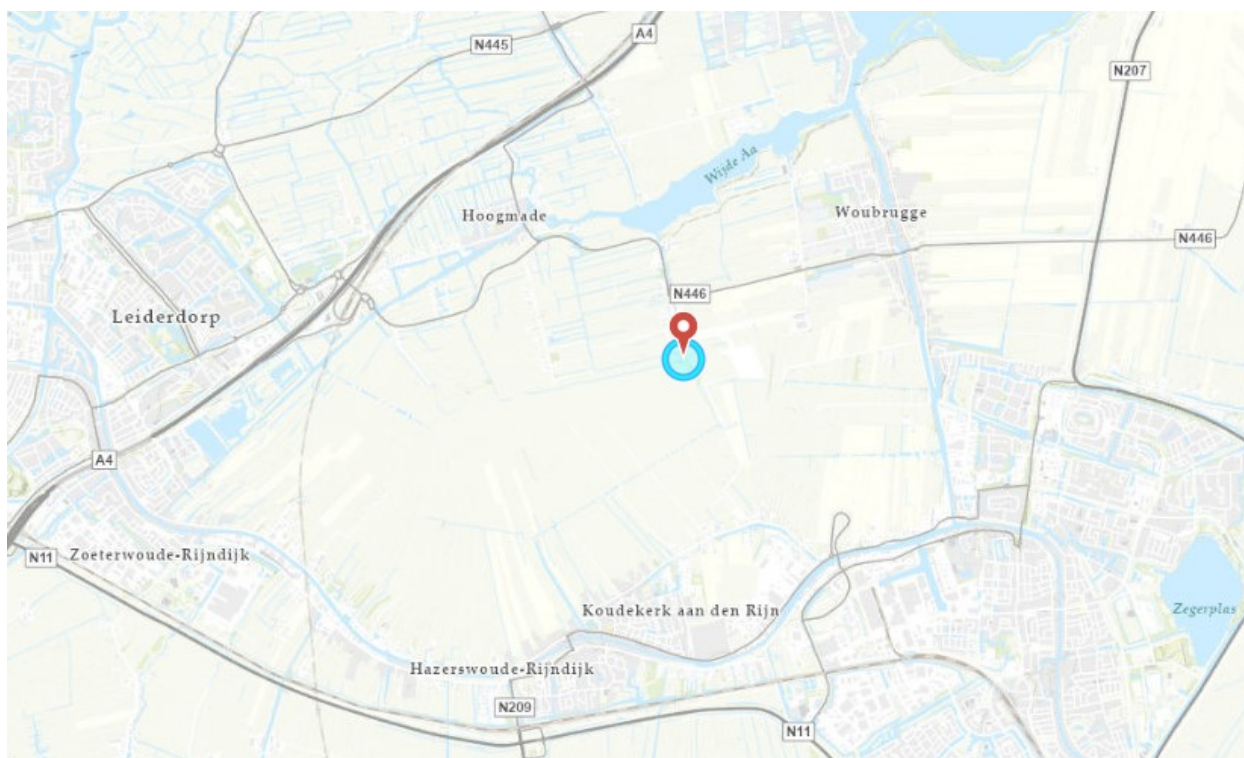
In het MJP 2024-2027 is het programma voor het groot onderhoud aan de poldergemalen (waaronder renovatie, nieuwbouw) geïntensiveerd. De opgave wordt gerealiseerd binnen het programmteam poldergemalen bij het Projectencentrum van Rijnland. Middels een raamovereenkomst met marktpartijen is in 2023 gestart met het mogelijk maken van de intensivering. In het programmteam wordt gewerkt met een clusterkrediet, dat idealiter maximaal twee keer per jaar (namelijk in mei en november) kan worden bijgesteld aan de opgave die vanuit assetmanagement in opdracht wordt uitgegeven. De omvang van het jaarlijkse werkpakket wordt bepaald door de Lange Termijn Asset Planning (LTAP) en dit is noodzakelijk om de gemalen op orde te houden. In Tabel 1 zijn de lopende werkpakketen weergegeven; het programmteam heeft op dit moment 97 gemalen onderhanden.

Tabel 1. Stand van zaken programmteam gemalen (incl. Cluster 3) – 22-7-2024

Werkpakket	Aantal	Vorbereiding	Uitvoering	Opgeleverd
Maart 2019 (Cluster 3)	18	3	3	12
Mei 2020 (versnellingscope)	10	0	0	10
PTP* 1 oktober 2020	22	6	8	8
PTP 2 mei 2022	12	7	1	4
PTP 3 mei 2023	23	23	0	0
PTP 4 mei 2024	12	-	-	-
Totaal	97	39	12	34

* ProgrammaTeam Poldergemalen (PTP)

Het krediet waar nu om gevraagd wordt is uitvoeringskrediet, bestemd voor de vervanging en uitbreiding van gemaal Lagenwaardsepolder, zie foto bovenaan en locatie op Figuur 1. Het gemaal maakt onderdeel uit van werkpakket PTP3 waar al voorbereidingskrediet voor verstrekt is. In november zal een uitvoeringskrediet worden aangevraagd voor de uitvoering van diverse andere gemalen uit werkpakket PTP3. Dit krediet wordt bij hoge uitzondering *buiten* het clusterkrediet aangevraagd, omdat we hier subsidie kunnen krijgen vanuit het Europese Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP-3) mits uiterlijk 31 maart 2025 het nieuwe gemaal in bedrijf is. Om deze deadline te halen moeten we uiterlijk in oktober opdracht geven voor de uitvoering, en door te wachten tot de verzamelkredietaanvraag in november zouden we de subsidie mis lopen. Het gevraagde krediet betreft de totale kosten van het gemaal; als we de subsidie inderdaad krijgen dan wordt het bedrag toegevoegd aan de reserves.

Figuur 1. Locatie gemaal Lagenwaardse polder

Argumenten

1.1 Een goede staat van Rijnlandse installaties vereist periodieke renovatie of vervanging.

Om de Rijnlandse poldergemalen in goede staat te houden is periodieke renovatie of vervanging noodzakelijk. De gemalen zijn na uitvoering weer voldoende beschikbaar en betrouwbaar, hebben de juiste capaciteit en verkeren in een goede staat van onderhoud. Voor de opgave van de poldergemalen is voor de komende jaren gekozen voor een programmatische aanpak, om efficiënt tempo te kunnen maken met de opgave. Hiervoor is een programmteam opgetuigd dat is ingesteld op een continue stroom van maatregelen.

1.2 Door tijdig aanvragen komen we mogelijk in aanmerking voor subsidie.

Door nu het krediet aan te vragen hebben we de mogelijkheid om snel te starten met de uitvoering. Om het gemaal mee te kunnen nemen in de POP-3 subsidie moeten we het werk uiterlijk eind maart 2025 hebben gerealiseerd. In totaal (herinrichting watersysteem inclusief het vernieuwen van het poldergemaal) betreft het een bijdrage van €2.189.770. Voor het gemaal incl. de vispassage kan dit oplopen tot een maximale vergoeding van 50% van de bouwkosten, oftewel ca. €1,2 mln. De overige maatregelen zijn al afgerond in het watergebiedsplan.

2.1 Door werk met werk te maken werken we efficiënter

Direct aangrenzend aan het poldergemaal ligt er waterveiligheidsopgave die meegenomen kan worden in dit project. Hierdoor voorkomen we dat we twee keer op dezelfde plek terugkomen en zorgen we dat de maatregelen goed op elkaar aansluiten.

3.1 De gemalen dragen ook bij aan de (ecologische) waterkwaliteit als onderdeel van de KRW-opgave.

De investering draagt bij aan de visstand in de boezem en de polder en daarmee aan het behalen van de KRW-opgave. Bij dit gemaal wordt tweezijdige vismigratie gecreëerd door het toepassen van een (visvriendelijke) vijzel en een vispassage.

3.2 Vismigratie is opgenomen als doelstelling in het KRW-programma.

Het verbeteren van mogelijkheden voor vismigratie is opgenomen in het lopende KRW-programma, zoals beschreven in de Nota Schoon Water deel 3. De maatregelen dragen daarmee bij aan de doelen van het programma 'Schoon en Gezond Water'. Om werk met werk te maken wordt de uitvoering van de maatregelen opgepakt door het programmateam gemalen.

Financiën

Het renoveren en vervangen van gemalen is een doorlopend proces binnen het programmateam gemalen. Hierdoor worden verspreid door het jaar heen gemalen voorbereid en uitgevoerd. Om mogelijk subsidie te ontvangen voor dit werk moeten wij het werk uiterlijk eind maart 2025 gerealiseerd hebben. Daarom vragen we nu uitvoeringskrediet aan voor gemaal Lagenwaardsepolder met een grove SSK-raming¹ (bandbreedte: 30%). De voorbereiding van gemaal Lagenwaardsepolder was onderdeel van PTP3 en is betaald uit het voorbereidingskrediet dat in mei 2023 beschikbaar is gesteld. De uitgaven passen binnen de begroting (MJP 2024-2027, toekomstig werk Poldergemalen). Zoals gebruikelijk vragen we nu krediet aan voor de totale kosten van het gemaal; als we de subsidie inderdaad krijgen dan zal het subsidiebedrag worden toegevoegd aan de reserves.

De vispassage draagt bij aan de doelen vanuit het programma Schoon en Gezond Water en worden daarom vanuit het KRW-budget gefinancierd; het budget voor de vispassage wordt in mindering gebracht op 'toekomstig werk KRW'. De uitgaven passen binnen de begroting MJP 2024-2027.

De damwand draagt bij aan de doelen vanuit het programma Waterveiligheid en worden daarom vanuit het DiRK-budget gefinancierd; het budget voor de damwand wordt in mindering gebracht op 'toekomstig werk DiRK'. De uitgaven passen binnen de begroting MJP 2024-2027.

Risico's

1.1 Hogere exploitatiekosten door falende gemalen.

Niet vervangen leidt tot hogere kosten voor onderhoud en meer uitval. De onderhoudskosten voor poldergemalen lopen reeds op en de verwachting is dat dit komende jaren nog doorzet. Het uitstellen van groot onderhoud

---

¹ Standaardsystematiek voor Kostenramingen

(renovatie en vervanging) is hier de oorzaak van. Met het besluit uit het coalitieakkoord om het investeringsniveau te verhogen voorkomen we dat de achterstand op loopt en reduceren we de grootste risico's.

1.2 De krapte op het elektriciteitsnet kan leiden tot aanzienlijke vertragingen.

Bij dit gemaal wordt de maalcapaciteit verhoogd en is een verzwaring van de elektriciteitsaansluiting noodzakelijk. De krapte op het elektriciteitsnet zorgt ervoor dat netbeheerders dit in toenemende mate niet kunnen faciliteren. Dit kan leiden tot vertragingen van anderhalf tot twee jaar. Bij dit gemaal kan dit betekenen dat de vispassage en de vijzel mogelijk niet tegelijkertijd kunnen draaien of dat het gemaal op minder capaciteit moet draaien. In dat laatste geval kan gemaal Hondsdijkse Polder voorlopig niet conform planning geamoveerd worden.

Daarnaast is het op tijd verkrijgen van bouwstroom ook een groot risico, waardoor we niet kunnen starten met de werkzaamheden.

1.3 De vergunning wordt niet verleend, omdat we werken binnen de molenbiotoop.

Het gemaal wordt voorzien van een behuizing en een krooshekreiniger. Het risico bestaat dat bevoegd gezag niet akkoord gaat met het ontwerp in verband met de molenbiotoop. De molenstichting heeft in gesprek al toegezegd dat zij het belang voor ogen heeft en geen zienswijze zal indienen.

1.4 Door vertragingen halen we de deadline niet en komen niet in aanmerking voor de subsidie..

Om in aanmerking te komen voor subsidie moeten we het werk realiseren voor april 2025. Er is geen ruimte in de planning voor vertragingen. Als één of meerdere van de bovenstaande risico's optreden is het risico groot dat we de deadline niet halen.

Om dit risico te beheersen hebben we al verschillende maatregelen genomen:

- Het gemaal is al voorbereid door het projectteam en de aannemer;
- De vijzels zijn al in bestelling vanwege de levertijden.
- De vergunningen zijn al aangevraagd.
- Het eerder aanvragen van krediet kunnen we eerder opdracht geven voor de uitvoering.

Desondanks kunnen we niet garanderen dat we de deadline halen en daarmee de subsidie binnenhalen, maar we doen ons uiterste best.

[Vervolg](#)

Direct na het beschikbaar stellen van het krediet geven we opdracht voor het realiseren van het werk. In de P&C cyclus rapporteren we over de jaarlijkse voortgang van het onderhanden werk.